Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 29 (8. 458) ◆ 1994 йил 9 март, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ МАМЛАКАТ ХОТИН-ҚИЗЛАРИГА ТАБРИГИ

Муҳтарама онахонлар, қадрли опа-сингиллар!

Авваламбор, барчангизни 8 Март — Халқаро хотин-қизлар куни билан чин дилдан қутлашга ижозат бергайсизлар.

Ҳаётимизга баҳорнинг илк даракчиси каби кириб келадиган бу улуғ айёмни меҳр-муҳаббат, садоқат, нафосат байрами деб аташимиз айни ҳақиқатдир. Чунки қодир табиат Сиз — азиз аёлларимизга мунислик ва мушфиқликни, эзгулик ва гўзалликни абадий фазилат этиб бағишлаган. Сизларнинг меҳнаткаш қўлларингиз, самимий ва ширин сўзларингиз, бемисл сабр-бардошингиз туфайлигина кўнгилларимиз шод, хонадонларимиз ободдир.

Қутлуғ байрамлар, муборак саналар арафасида инсон ҳамиша ўтган кунларга хаёлан назар ташлайди. Оиласи, фарзандлари, эл-юрти истиқболини ўйлаб, эртанги кунига умидли режалар тузади. Шу нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, Ватанимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, юртимизнинг сиёсий, иқтисодий ва маданий қудратини юксалтириш борасида мамлакатимиз хотин-қизларининг хизматлари беқиёсдир.

Маълумки, бу йил халқаро миқёсда оила йили деб эълон қилинган. Жамият асоси бўлган оилаларимизнинг ҳар томонлама камол топишида, маънавий ва жисмоний соғлом авлодни тарбиялаб вояга етказишда аёлларимиз амалга ошираётган ишлар айниқса таҳсинга сазовор.

Ҳадиси шарифда «Жаннат — оналарнинг оёғи остидадур», деб бежиз айтилмаган. Ҳар бир инсонга ҳаёт ато қилгувчи, ҳар бир инсон кўнглини мунаввар этгувчи, наинки оилага, балки бутун жамиятга ҳам аҳиллик, тотувлик, меҳру-оқибат бағишлагувчи ҳам аёл зотидир. Аёл — табиатнинг энг буюк мўъжизаси. Бу мўъжиза олдида таъзим бажо этиш ва бу улуғ мўъжизани яратган Оллоҳ таоллога чексиз ҳамду санолар айтиш ҳар биримизнинг инсоний бурчимиздир.

Меҳрибон ва мунис аёлларимизни қутлуғ байрам билан яна бир карра қизғин муборакбод этаман!

Барчангизга сиҳат-саломатлик, тинчлик-омонлик, хонадонларингизга қут-барака, бахт-саодат тилайман.

[signature]

МЕҲР-МУҲАББАТ, САДОҚАТ, НАФОСАТ ШОДИЁНАСИ

5 март куни Тошкентдаги «Туркистон» санъат кошонасида Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Йиғилишни Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков очди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг мамлакат хотин-қизларига табригини Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Хайрулла Жўраев ўқиб эшиттирди.

Республика Хотин-қизлар қўмитасининг раиси, Ўзбекистон халқ шоираси Ҳалима Худойбердиева мамлакат хотин-қизларининг фаолияти ҳақида маъруза қилди.

Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов, республика Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгаши раиси Бектош Раҳимов мунис ва мўътабар аёлларимизнинг ажойиб фазилатлари, уларнинг жамиятда тутган ўрни ҳақида гапирди.

Йиғилишда Ўзбекистон Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э. Халилов, Олий Кенгаш раисининг ўринбосари Б. Бугров, республика Бош вазирининг ўринбосарлари Б. Ҳамидов, В. Чжен, Қ. Ҳаққулов, К. Тўлаганов қатнашди.

«Малика» трикотаж тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор тикувчиларидан бири Ҳури Исроилова. У кўп йиллардан буён шу корхонада меҳнат қилиб ёш тикувчиларга ўз касбининг сирларини ўргатмоқда.
СУРАТДА: Ҳури Исроилова.

Козим Улмасов сурати.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Бекобод шаҳрида Ўзбекистон металлургия заводининг 50 йиллигига бағишланган тантаналар бўлиб ўтди. Бош вазир А. Муталов Президентимиз Ислом Каримовнинг бу корхона меҳнат жамоасига ушбу шонли сана муносабати билан йўллаган табригини ўқиб эшиттирди.

● Хоразм ва Самарқанд вилоятлари фаолларининг йиғилишларида Президентимиз Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасида 18 февралда бўлиб ўтган мажлисида сўзлаган нутқи асосида қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни янада жадаллаштириш вазифалари муҳокама этилди.

● Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси Мавлон Умурзоқов таниқли ҳуқуқшунос олим Бердиёр Аҳмедов таваллуд топган куннинг 85 йиллиги муносабати билан унга Президентнинг табриги ва эсдалик совғаларини топширди. Олимни Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков ҳам самимий муборакбод этди.

● Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш республика ташкилий комитетининг раиси, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков раислигида ташкилий комитетнинг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда Тошкент шаҳрида ва республика вилоятларида бу шодиёнага кўрилаётган тайёргарликнинг бориши муҳокама этилди.

● Тошкентда республика ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ва Франция тадбиркорлари миллий кенгаши ташкил этган семинар иш бошлади.

● Тошкентда АҚШнинг таълим бўйича маслаҳат маркази очилди. Бу ерда хорижда таҳсил олишни хоҳловчи ёшлар зарур маслаҳатлар олишлари мумкин.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Қозоғистонда 7 март куни парламентга сайловлар бўлиб ўтди. Парламентдаги 135 депутат ўрни учун 692 номзод кураш олиб борди.

● 16 март куни Тожикистон маъмурлари ва унга мухолифатчи кучлар вакиллари ўртасида музокаралар бошланиши мўлжалланяпти. Россия ташқи ишлар вазирининг ўринбосари А. Адамишин Эронда бу хусусда ана шу Тожикистон мухолифатчи кучлари вакиллари билан музокаралар ўтказди. Россия ташқи ишлар вазири А. Козирев 14 март куни Владивостокда АҚШ давлат котиби У. Кристофер билан учрашгач, бу масалага узил-кесил ойдинлик киритиш учун Душанбега келиши кутилмоқда. Мухолифатчи кучлар бу музокараларда Россия билан бир қаторда БМТ, Афғонистон ва Покистон вакиллари ҳам иштирок этишларини талаб этмоқдалар.

● Бугун Алматида Қозоғистон билан Россия делегациялари ўртасида Бойқўнғир космодромининг тақдири юзасидан музокараларнинг иккинчи босқичи бошланади. Россия бу космодромни 30 йил муддатга ижарага олиш ниятидадир.

● Россияда биринчи космонавт Юрий Гагарин таваллуд топган куннинг 60 йиллигига бағишланган тантаналар бошланди.

● Удмуртияда эндиликда барча асосий йўлларда машинада юриш учун йўл солиғи тўлашга тўғри келади.

ХОРИЖДА

● НАТОнинг транспорт самолёти Хорватия ҳудудида ўққа тутилди. Бунинг оқибатида самолётдаги 4 аскар енгил яраланди. НАТО билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бу ҳодисани текширишга киришдилар.

● Америка Қўшма Штатларига сафарини якунлаётган Грузия раҳбари Эдуард Шеварднадзе Вашингтонда Россия давлат думасининг раиси Иван Рибкин билан Абхазиядаги аҳвол юзасидан музокаралар ўтказди.

● Румыния Президенти И. Иелеску 7—8 март кунлари Литвада расмий ташриф билан бўлди. У Литва Президенти А. Бразаускас билан биргаликда икки давлат ўртасида ҳамкорликни ривожлантиришга доир қатор ҳужжатларни имзолади.

● Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши халқаро ҳамжамият кузатувчиларининг Грузияда бўлиши муддатларини шу йил 31 мартгача узайтирди.

● Ливанда бир нечта реактив мина портлаши оқибатида 20 га яқин киши ҳалок бўлди. Бу қонли фожиа мамлакатдаги вазиятни жуда кескинлаштириб юборди.

● Афғонистон Президенти Бурҳониддин Раббонийга мухолифатчи кучлар Кобулга Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан ташкил этилган инсонпарварлик ёрдами етказиб берилишига йўл қўймаяптилар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

РЕСПУБЛИКАНИНГ БИР ГУРУҲ АЁЛЛАРИНИ ТАҚДИРЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси иқтисодиётини ривожлантириш, фан ва маданиятини юксалтириш ишига катта ҳисса қўшаётганликлари, ёш авлодни тарбиялашдаги алоҳида хизматлари учун ҳамда Халқаро хотин-қизлар байрами — 8 март куни муносабати билан қуйидагиларга Ўзбекистон Республикасининг фахрий унвонлари берилсин:

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган фан арбоби»

Мавлоний Машҳура Эгамберди қизи — Республика Фанлар Академияси микробиология институтининг лаборатория мудири

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган санъат арбоби»

Юсупова Офелия Юнусовна — М. Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваториясининг ректори

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими»

Маматова Хушрия (Азиза) Насимовна — М. Уйғур номидаги Тошкент давлат санъат институтининг катта ўқитувчиси

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган соғлиқни сақлаш ходими»

Абдуллаева Маҳсума Йўлдошевна — Тошкент шаҳар агрегат заводи тиббий-санитария қисми поликлиника бўлимининг мудири

Тожибоева Юлдуз Тожибоевна — II Тошкент давлат тиббиёт институтининг профессори

Ҳисамутдинова Ҳалифа Султоновна — «Фармация» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, Наманган вилояти

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган халқ маорифи ходими»

Машраббоева Башорат Рапиқовна — Чортоқ тумани 9-ўрта мактабнинг директори, Наманган вилояти

Шодиева Қумри Сайлиевна — Ф. Хўжаев номли педагогика билим юртининг ўқитувчиси, Бухоро шаҳри

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими»

Турсинова Жигагул — Нукус тумани «Дархон» ижара хўжалигининг бригада бошлиғи, Қорақалпоғистон Республикаси

Ғаниева Тожибуви — Жиззах тумани Ҳ. Носиров номли жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи, Жиззах вилояти

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қурувчи»

Дедова Нина Даниловна — «Тошкентқурилиш» давлат акционерлик қурилиш корпорацияси 76-қурилиш бошқармаси бўёқчилар бригадаси бошлиғи

Қуйидагилар Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин:

Алимова Гуландом Яхъёевна — Республика халқ таълими вазирлиги бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари

Алмаматова Муборак Мирзараҳматовна — Ўрта Чирчиқ тумани «Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи, Тошкент вилояти

Бекчанова Жумагул Сапаевна — Боғот тумани 20-ўрта мактабнинг ўқитувчиси, Хоразм вилояти

Жабборова Наима Ғаффоровна — Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент вилоят қўмитасининг биринчи котиби

Ким Гликерья Борисовна — Сурхондарё вилояти хотин-қизлар қўмитаси раисининг ўринбосари

Марупова Марьям Маҳмудовна — Пахтакор тумани алоқа бўлимининг катта алоқачиси, Жиззах вилояти

Минжасарова Зайнаб — Муборак тумани хотин-қизлар қўмитасининг раиси, Қашқадарё вилояти

Мирзаева Зебо Бойман овна — Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги халқ ижодиёти ва маданий-маърифий ишлар марказининг бош муҳаррири

Мирзаева Шодмонхон — Шаҳрихон тумани хотин-қизлар қўмитасининг раиси, Андижон вилояти

Нарзуллоева Гулнора — Ғиждувон тумани «Гулистон» жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи, Бухоро вилояти

Насруллаева Ҳафиза — республика хотин-қизлар қўмитасининг референти

Нуралиева Офтоб — Қувасой чинни буюмлар корхонасининг сараловчиси, Фарғона вилояти

Палуанова Санехан Ажиниязовна — Чимбой тумани аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ишлаб чиқариш бошқармасининг бичувчиси, Қорақалпоғистон Республикаси

Рашидова Нодира Маҳмудовна — шоира, Тошкент шаҳри

Раҳимова Раъно Сафаровна — Жондор тумани хотин-қизлар қўмитасининг раиси, Бухоро вилояти

Раҳмонқулова Анзират Турсуновна — Сариосиё тумани меҳнат фахрийси, Сурхондарё вилояти

Раҳматова Мавжуда Ҳайдаровна — Қарши тумани «Чўли ота» жамоа-ширкат хўжалигининг маданий ва маиший ишлар бўйича ширкат раиси, Қашқадарё вилояти

Раҳмонова Тамара — Гулистон тумани хотин-қизлар қўмитасининг раиси, Сирдарё вилояти

Сададдинова Гавҳар Алимовна — «Дўстлик» шаҳри «Коинот» заводи қуювчиси

Султонова Раъно Бобожоновна — Элликқалъа тумани 28-ўрта мактабнинг ўқитувчиси, Қорақалпоғистон Республикаси

Тўйчиева Матлубахон Камолиддиновна — Бўз тумани хотин-қизлар қўмитаси раиси, Андижон вилояти

Турдиматова Жамила Қодировна — Бектемир тумани хотин-қизлар қўмитаси раисининг ўринбосари, Тошкент шаҳри

Урушбоева Қамбар Тиллаевна — Қуйи Чирчиқ тумани 33-ўрта мактабнинг ўқитувчиси, Тошкент вилояти

Файзуллабекова Людмила — Иштихон тумани хотин-қизлар қўмитасининг раиси, Самарқанд вилояти

Ўринбоева Жумагул — Паркент тумани акционерлик жамияти тикувчиси, Тошкент вилояти

Қосимова Тохтахон Аъзамовна — Гулистон шаҳар ҳокимининг ўринбосари, Сирдарё вилояти

Ҳамробоева Сайдинса — Тўрақўрғон тумани З. Бобур номли жамоа хўжалигининг аъзоси, Наманган вилояти.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 март.

12 МАРТ—УМУМШАҲАР ҲАШАРИ

Аввал хабар берганимиздек, «Юлдўз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоаси, Акмал Икромов туманидаги «Қори Ёғди», Мирзо Улуғбек туманидаги «Гулистон» маҳаллаларининг аҳолиси Наврўз умумхалқ байрамига бағишлаб 19 март куни ҳашар ўтказишга қарор қилган ва бу ҳақда саноат корхоналари меҳнат жамоалари, маҳаллалар аҳлига мурожаат қабул қилган эдилар. Тошкентдаги кўпгина корхона ва ташкилотлар меҳнат аҳли, маҳаллалар аҳолиси бу ташаббусни қўллаб-қувватламоқдалар.

Улар шу билан бир қаторда Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш юзасидан жуда катта ҳажмдаги ишлар бажарилиши зарурлигини эътиборга олган ҳолда бўлажак шанба куни — 12 мартда ҳам Тошкентни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш мақсадида умумшаҳар ҳашари ўтказишга қарор қилдилар.

ШУНДАЙ ҚИЛИБ 12 МАРТ — УМУМШАҲАР ҲАШАРИ.

ҲАММА — ТОШКЕНТ ШАҲРИНИ ОБОДОНЛАШТИРИШ, КЎКАЛАМЗОРЛАШТИРИШ ВА ТОЗАЛАШ УМУМШАҲАР ҲАШАРИГА!

ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ—БОЙЛИГИМИЗ

Ўзбекистон Республикаси фан ва техника Давлат комитети Ватанимиз фуқароларида миллий ифтихорни шакллантириш ниятида «Миллий руҳ» номли танлов эълон қилганди. Унинг якунига кўра Тошкент Давлат университетининг ўзбек миллий қадриятларини тиклаш қўмитаси ғолиб деб топилди ва 16 миллион сўм пул мукофоти ва биринчи даражали диплом билан тақдирланди. Бу мукофотга қўмита ходимлари миллий қадриятларимизни тиклаш борасидаги изланишлари, бу борада ўтказган қатор тадбирлари, жумладан, Баҳоуддин Нақшбанд таваллудига бағишланган илмий ишлари, «Шайх Нажмиддин Кубро тариқати ҳақида», «Ўзбек аёлининг шарқона камолоти», «Мустақиллик ва маънавий қадриятлар» мавзуларида анжуманлар уюштирганлари, бу ишга АҚШ, Англия, Германия, Афғонистон, Туркия каби давлатларнинг етук олимларини жалб этганлари учун сазовор бўлдилар.

Зарбуви АЛҚАРОВА.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКАДА УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШГА ОИД ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Уй-жой муаммосини ҳал этишда аҳолининг муҳтож табақаларини давлат томонидан қўллаб-қувватлашни ва уларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишни таъминлаш, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва аҳоли маблағлари ҳисобидан амалга ошириладиган уй-жой қурилишини янада ривожлантириш мақсадида:

1. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикасида:

мулкчилик шаклларидан қатъий назар бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар, ҳокимликлар, уй-жой қуриш кооперативлари ва фуқаролар уй-жой қурилишининг асосий буюртмачилари ҳисобланадилар;

уй-жой қурилиши энг аввало мулкчилик шаклларидан қатъий назар бирлашмаларнинг, корхоналар ва ташкилотларнинг ўз молиявий маблағлари, ҳокимликларнинг маблағлари, фуқароларнинг қўлидаги пуллари ва жамғармалари, банкларнинг узоқ муддатли кредитлари, давлат мулкини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришдан тушадиган маблағларнинг бир қисми, давлатнинг ютуқли уй-жой заёмини тарқатишдан олинадиган маблағлар, иш билан таъминлаш жамғармаси маблағларининг бир қисми, шунингдек бюджет маблағлари ҳисобидан пул билан таъминланади;

уй-жой қурилишини бюджетдан пул билан таъминлаш аҳолининг муҳтож табақаларини, энг аввало кўп болали, кам таъминланган оилаларни, пенсионерларни, уруш ва меҳнат фахрийларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш ҳамда уларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш тариқасида амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги 1994 йилдан бошлаб ҳар йили Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига мазкур мақсадлар учун республика бюджетидан маблағ ажратишни кўзда тутсин.

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзистиқболстат» қўмитаси, Молия вазирлиги, Марказий банки, Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари хусусий ва кооператив қурилишни бутун чоралар билан рағбатлантиришни назарда тутган ҳолда уй-жой қурилишига кредит ва бюджет маблағлари ажратишни кўзда тутсинлар.

Кўп болали, муҳтож оилаларнинг уй-жой қурилишини таъминлаш учун корхоналар, ташкилотларнинг, хусусий корхона эгаларининг, тижорат тузилмаларининг ҳокимликларга аниқ мақсадни кўзлаб берадиган ихтиёрий бадаллари ҳар томонлама рағбатлантирилсин.

2. Хусусий, кооператив уй-жой қурувчи ёки кимошди савдоси орқали уй-жой харид қилувчи фуқаролар маблағларининг манбалари тўғрисида декларация тақдим этишдан озод қилинсинлар.

3. Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари тегишли вазирликлар ва идоралар билан биргаликда:

уй-жой қурилишини рағбатлантиришга оид амалий чора-тадбирлар мажмуини ишлаб чиқиб, амалга оширсинлар;

кўп қаватли уй-жой биноларини қуриш чоғида зарур тармоқлар мажмуи ва аҳоли учун қулайликлар яратилишини, 10 фоиз майдон савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси объектларига ажратиб берилишини кўзда тутсинлар;

якка тартибдаги ва кооператив уй-жой қурилишини мувофиқлаштирувчи хўжалик ҳисобидаги ҳудудий бошқармалар зиммасига ер майдонларини ажратиб бериш, фуқароларнинг узоқ муддатли кредит олишига доир ҳужжатларини тайёрлаш, ундан аниқ мақсад йўлида фойдаланишни назорат қилиш, уй-жой ҳамда муҳандислик инфраструктураси иншоотлари қурилишини техникавий назорат этиш, шунингдек, зарур бинокорлик материалларини тақсимлаш ва улар билан таъминлаш вазифасини юкласинлар.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БИЛАН РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ ЎРТАСИДА ҲАР ТОМОНЛАМА ҲАМКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ЧУҚУРЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

ДЕКЛАРАЦИЯ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов ва Россия Федерацияси Президенти Б. Н. Ельцин 1994 йил 2 март Москвадаги музокаралар вақтида таъкидлаганларидек, эришилган келишувлар икки давлат ўртасидаги анъанавий дўстлик алоқаларини сифат жиҳатидан янги мазмун билан бойитиш имконини беради ва Ўзбекистон Республикаси билан Россия Федерацияси халқларининг дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга бўлган ўзаро интилишидан келиб чиқиб,

Принциплари 1992 йилнинг 30 майида имзоланган Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси ўртасидаги давлатлараро муносабатларнинг асослари, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартномада аниқланган кўп қиррали ўзаро ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантириш ва такомиллаштиришга бўлган азму-қарорини ифода этиб,

иқтисодий интеграцияни, илмий-техникавий, маданий ва инсонпарварлик ҳамкорлигини чуқурлаштириш учун аниқ амалий чора-тадбирлар ўтказилишининг зарурлигини тан олиб,

Ўзбекистон билан Россиянинг тинчликни мустаҳкамлаш, барқарорлик ва хавфсизликни таъминлаш борасидаги саъй-ҳаракатларини бирлаштиришнинг муҳимлигини таъкидлаб,

умумқ тан олинган инсон ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя қилиш содиқлигини сақлаган ҳолда,

иккала давлат ягона ҳарбий стратегик маконга тегишли эканлигини тасдиқлаб,

МДҲ доирасидаги ҳамкорликни ривожлантиришга кўмаклашиш борасидаги ўз интилишларини эълон қилиб,

Ўзбекистон—Россия ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантириш ва чуқурлаштиришнинг қуйидаги йўналишларини аниқлаб олдилар:

1-Модда

Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси икки давлат халқлари манфаатида ҳар томонлама ҳамкорликни изчиллик билан ривожлантириш ва чуқурлаштириш, ҳамда иқтисодий ислоҳотлар ва демократик ўзгартиришлар йўлига амал қилишларини тасдиқлайдилар.

2-Модда

Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси турли даражалардаги иқтисодий алоқаларни кенгайтириш, иқтисодий интеграцион жараёнларга кўмаклашиш, ўзаро савдодаги турли хил тўсқинликларни йўқ қилиш, ҳамда жисмоний ва юридик шахсларга ўзаро хўжалик ҳамкорлигини амалга оширишлари учун мақбул ҳуқуқий тартиб яратиш мақсадида қўшимча чоралар кўрадилар.

3-Модда

Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси умумий тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш бўйича, хусусан икки давлатнинг манфаатларига алоқадор минтақавий муаммоларни ва бошқа масалаларни ҳал этишга алоҳида эътибор берган ҳолда, ўзларининг ташқи сиёсий фаолиятларини мувофиқлаштиришни кучайтирадилар.

Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо бўлган мамлакатлар ташқи чегараларининг хавфсизлигини таъминлаш мақсадида маслаҳатлашувлар механизмини ишлаб чиқадилар. БМТнинг тинчликни ўрнатишга қаратилган ролини кучайтириш, Марказий Осиёда, Европада ва Осиё-Тинч океани минтақасида тинчлик, хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш мақсадида кўп томонлама ҳамкорликни ривожлантиришга ҳаракат қиладилар.

Россия Федерацияси Ўзбекистон Республикасининг БМТ раҳбарлигида Тошкентда манфаатдор давлатлар иштирокида, минтақавий хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари бўйича доимий фаолият кўрсатувчи семинар ташкил этиш ташаббусини қўллаб-қувватлайди.

4-Модда

Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси илмий, техник, маданий ва инсонпарварлик ҳамкорлигини ривожлантириш бўйича аниқ мақсадли дастурларни ишлаб чиқадилар ва амалга оширадилар.

Ушбу мақсадда давлат Раҳбарлари ўз Ҳукуматларига қуйидагиларни топширадилар:

— маданият марказларини ташкил қилиш бўйича битимни тайёрлаш. Ушбу битимда марказлар ўз фаолиятларини олиб боришлари учун керакли жой билан таъминлашни ўзаро тенг принципга асосланган ҳолда амалга ошириш кўзда тутилади;

— ҳар йили Россияда Ўзбекистон Кунларини ва Ўзбекистонда Россия Кунларини ўтказишни таъминлаш;

— илмий-тадқиқот муассасалари ва объектлари негизида, жумладан, космик фазони тадқиқот қилиш соҳасида, қўшма ташкилотлар тузиш тўғрисида битим тайёрлаш;

— 1993 йил 19 мартдаги маданият, фан ва техника, таълим, соғлиқни сақлаш, ахборот, спорт ва туризм соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги Битимга мувофиқ, бир давлатнинг бошқа давлат ҳудудидаги, йўқолган ёки қонунга хилоф равишда олиб чиқилган маданият ёдгорликлари билан боғлиқ бўлган масалаларни кўриб чиқиш ва уларни ҳал қилишга доир таклифларни тайёрлаш бўйича қўшма давлатлараро эксперт комиссиясини ташкил этишни тезлаштириш.

5-Модда

Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси 1992 йил 15 майда Тошкентда имзоланган Коллектив хавфсизлик тўғрисидаги Шартноманинг муҳим аҳамиятини тасдиқлаб, бу мақсадда зарур ҳуқуқий базани ривожлантириб, ҳарбий соҳада ҳамкорликни чуқурлаштириш ва такомиллаштириш бўйича саъйи-ҳаракатларини давом эттирадилар.

6-Модда

Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси ўз ҳудудларида яшовчи барча шахсларга уларнинг миллати, жинси, тили, дини, сиёсий ёки бошқа эътиқодидан қатъий назар, халқаро ҳуқуқнинг умум

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БИЛАН РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ ЎРТАСИДА ҲАР ТОМОНЛАМА ҲАМКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ЧУҚУРЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

ДЕКЛАРАЦИЯ

(Давоми. Боши 1-бетда).

эътироф этилган нормалари, яшаб турган мамлакатлари Конституциясига мувофиқ фуқаролик, ижтимоий, иқтисодий ва маданий ҳуқуқ ва эркинликлар берилишига кафолат берадилар.

Ушбу мақсадда Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси ўз ҳудудларида миллий озчиликни ташкил қилувчиларни таҳқирлашга йўл қўймаслик учун барча зарур чораларни кўрадилар, ирқий ёки миллий, диний ва сиёсий эътиқодга мансублик аломатига биноан шахслар ёки гуруҳларга қарши душманлик ёки зўравонликка чақирувчи ҳар қандай хатти-ҳаракатларнинг олдини олиш ва чек қўйиш учун самарали тадбирларни қўллайдилар.

7-Модда

Давлатлар Раҳбарлари Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси Ҳукуматларига қуйидаги битимлар (шартномалар) лойиҳаларини тайёрлашни топширадилар:

— консуллик масалалари бўйича;

— ўзаро ҳуқуқий ёрдам тўғрисида;

— бошқа давлат ҳудудида яшовчи бир давлат фуқаросининг фуқаролик ва ҳуқуқий мақоми билан боғлиқ масалалар бўйича;

— жиноятчилик, айниқса унинг уюшган шаклига қарши курашда ўзаро ҳамкорликни кучайтириш тўғрисида;

— миграция билан боғлиқ масалалар бўйича.

Кўрсатилган ҳужжатларда, хусусан, қуйидагилар кўзда тутилиши керак:

— Ўзбекистон Республикаси ёки Россия Федерациясига доимий яшаш учун келаётган иккала давлатлар фуқароларининг яқин қариндошлари тегишли фуқароликни қабул қилиши учун соддалаштирилган тартибни кафолатловчи қоидалар;

— бошқа давлат ҳудудида яшовчи бир давлат фуқароси яшаётган давлатидаги фуқаролар билан бирга ҳуқуқ ва мажбуриятларда тенглиги, ўзаро келишиб олинган истиснолардан ташқари;

— бир давлат фуқаросининг бошқа давлат корхоналарида ва, ташкилотларида контракт бўйича ишлашига рухсат бериш, давлатларнинг тегишли қонунчилигида кўзда тутилган чеклашлар бундан мустасно;

— бир давлат фуқароларининг бошқа давлат ҳудудида ҳаракати ва яшаши билан боғлиқ расмиятчиликларни имкони борича соддалаштириш;

— иккала давлатлар фуқароларининг эркин визасиз, ҳеч қандай солиқларсиз, рўйхатга олишсиз ва бошқа маъмурий чеклашларсиз сафар қилишлари учун кафолатлар, қонунбузарчилик ва учинчи давлатларга чиқиб кетиш ҳоллари бундан истисно;

— фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан Россия Федерацияси ҳудудига ўтишлари ва аксинча, уларнинг шахсий юкларини божхона текширувларидан ўтказишни бекор қилиш, фақат қурол, наркотик ва психотроп моддалари, валюта ва маданий зийнатларни олиб чиқиб кетилаётганига етарли асослар мавжудлиги ёки божхонанинг бошқа қоидалари бузилиши мумкин бўлган ҳоллар бундан истисно;

— миллий валюталарнинг эркин алмашуви ва алмашиш пунктлари ташкил этилиши ва фуқаролар ва юридик шахсларнинг пул активларини бир давлатдан иккинчисига ўтказилишини таъминлаш;

— бошқа давлат ҳудудида яшовчи бир давлат фуқаросига, ўз мулкини сотиб олиш, эгалик қилиш, сотиш, ёки ихтиёридаги мулкни бошқа шаклларда ишлата олишини кафолатлаш.

8-Модда

Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси бундан кейин ҳам Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигининг мустаҳкамланишига ва унинг доирасида улар иштирокида имзоланган шартномалар ва битимларнинг амалга оширилишига ҳар томонлама кўмаклашадилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. А. КАРИМОВ.

Россия Федерацияси Президенти
Б. Н. ЕЛЬЦИН.

Москва.
1994 йил 2 март.

(Ўзбекистон Республикаси Президентининг Россия Федерациясига сафари чоғида имзоланган бошқа ҳужжатлар газетамизнинг навбатдаги сонларидан бирида эълон қилинади).

ЎЗБЕКИСТОН МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИНИНГ ЖАМОАСИГА

Азиз дўстлар!

Ўзбекистонликларнинг кўпчилиги учун қадрдон бўлган металлургия заводи ташкил этилган куннинг 50 йиллиги билан сизларни самимий қутлайман!

Металлурглар жамоаси босиб ўтган шонли йўл ватанпарварлик, фуқаролик, байналмилаллик бурчига муносабатнинг ажойиб тимсоли, меҳнат қаҳрамонлигининг беқиёс мактабидир.

Республиканинг энг йирик корхоналаридан бири бўлмиш сизларнинг заводингиз Ўзбекистоннинг иқтисодий мустақиллигини қарор топтиришга ғоят катта ҳисса қўшмоқда. Республикада халқ хўжалигининг амалда барча тармоқлари сизларнинг корхонангиз ишлаб чиқараётган металл прокатдан фойдаланади. Ишчилар, муҳандислар, технологлар ўз корхоналари Ўзбекистон оғир саноатининг пешқадамларидан бири эканлиги билан ҳақли равишда фахрланишлари мумкин.

Халқлар дўстлиги, ўзаро ёрдам анъаналари, фуқаролик бурчу туйғулари ва маънавий қадриятлар авайлаб асралаётганлиги ҳамда металлургларнинг янги-янги авлодларига етказилаётганлиги бебаҳо аҳамиятга эгадир. Бу жамоангизнинг ғоят катта ҳаётий кучидан далолат бериб турибди ва унинг янги шонли зафарларга эришиши гаровидир.

Азиз дўстлар, барча ходимларга ва металлургларнинг оилаларига байрам муносабати билан энг самимий қутловларимни, сиҳат-саломатлик, омонлик ва бахт-саодат тилаб билдирган истакларимни қабул қилгайсизлар!

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ И. А. КАРИМОВГА
РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ ПРЕЗИДЕНТИ Б. Н. ЕЛЬЦИНГА

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич ва Борис Николаевич!

Биз, миллионлаб ўзбекистонликлар, россияликлар ва бошқа мустақил мамлакатлар фуқаролари қатори Ўзбекистон Республикаси Президентининг Россия Федерациясига куни кеча тугаган ташрифини зўр қизиқиш ва ҳаяжон билан кузатиб турдик. Мамлакатларимиз халқлари бу ташриф икки қардош халқ ва мустақил давлат ўртасидаги муносабатларда янги босқични бошлаб беришини кутган эдилар.

Ташрифнинг дастлабки якунлариёқ умидларимиз рўёбга чиқди дейиш учун асос бўла олади. Биз Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги олий даражадаги амалий ва самарали мулоқотни кўрдик ва иккала давлат ўртасидаги муносабатларнинг мустаҳкамлигини яна бир карра ҳис этдик.

Сизлар бундан буён ҳам икки давлат ўртасидаги ўзаро фойдали, анъанавий яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлашга биринчи даражали аҳамият беришингизни биламиз, шунинг учун ўз мулоҳазаларимизни сизларга етказишни лозим топдик.

Мустақил, лекин ўзаро мустаҳкам боғлиқ бўлган давлатларимиз фуқароларини ҳозир нималар ташвишга солмоқда?

Улар аввало, ўз фарзандлари ва невараларининг келажаги учун кўнгиллари тўқ бўлишини хоҳлайдилар.

Улар миллати, дини, тили, сиёсий эътиқоди ва ўзга эътиқодларидан қатъи назар, Ўзбекистонда ҳам, Россияда ҳам ўзларини жонажон уйидагидек ҳис этишини, ўз давлатларининг тенг ҳуқуқли фуқаролари бўлишини хоҳлайдилар.

Одамлар бошқа халқлар билан аҳил бўлиб яшашни ва ўз она тили, анъаналари, маросимлари, халқ удумларини сақлаб қолишни хоҳлайдилар. Ҳеч ким миллий маданият манбалари ва бойликларидан маҳрум бўлишни хоҳламайди.

Икки давлат тадбиркор одамлари ва корхоналари эркин равишда ўзаро ҳисоб-китоб қила оладиган, божхона тўсиқлари ва божлар уларга халақит бермайдиган вақт узоқ эмаслигига ишонамиз. Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон ўртасида ягона иқтисодий маконни вужудга келтириш тажрибасини Россия ҳам қўллаб-қувватлайди ва у Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги доирасида янада ривож топади, деб умид қиламиз.

Қадрли Ислом Абдуғаниевич ва Борис Николаевич!

Сизлар эришган аҳдномалар, Ўзбекистон Президентининг Россияга ташрифи самимий ва дўстона вазиятда ўтгани иккала давлатимиз ўзбек ва рус халқлари ўртасидаги азалий дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш йўлини қатъият билан ўтказаётганини, иккала мамлакат ўртасидаги тенг ҳуқуқли, яхши қўшничилик ва ўзаро фойдали муносабатларни янада яхшилаш учун мумкин бўлган ҳамма ишни қилаётганини яна бир бор яққол кўрсатди. Сизларни Ўзбекистон Республикаси Президентининг Россия Федерациясига биринчи расмий ташрифининг муваффақиятли якунлари билан чин дилдан табриклаймиз. Ўзбекистон ва Россиянинг миллионлаб фуқароларининг энг муҳим манфаатлари йўлида мамлакатларимиз ўртасидаги ишончли ҳамкорликни ва давлатлараро яхши муносабатларни мустаҳкамлаш ишида сизларга янгидан-янги ютуқлар тилаймиз.

В. ВИДРЕНКОВА — «Ўзэлектроаппарат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси 1-цехи устаси

С. ЗИНИН — рус маданият марказининг раиси, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати, филология фанлари номзоди

Г. ПУГАЧЕНКОВА — Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиги

В. ПШЕНИЧНИКОВ — Бухоро рус маданияти марказининг раиси

П. САУЛЬКИН — Меҳнат қаҳрамони, Тошкент вилояти Чиноз туманидаги «Дўстлик» жамоа хўжалигининг раиси

В. СИГЕДИН — Олмалиқ кон-металлургия комбинати бош директори

А. ХЛЕБУШКИНА — Ўзбекистон Республикаси халқ депутати, Меҳнат қаҳрамони, Тошкент шаҳридаги 22-болалар уйининг директори.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКАДА УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШГА ОИД ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

4. Ўзбекистон Республикасининг Адлия вазирлиги бир ой муддат ичида Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўздаварxитектқурилиш», Молия вазирлиги, бошқа манфаатдор вазирликлар, идоралар ва ҳокимликлар билан биргаликда қуйидаги таклифларни ишлаб чиқиб, Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсин:

хусусий ва кооператив уй-жой қурилиши учун ҳуқуқий ва жисмоний шахсларга ажратиладиган ер майдонларидан фойдаланиш ҳуқуқи берилиши учун ернинг сифатига, қаерда жойлашганлигига ва муҳандислик коммуникациялари билан таъминланганлигига қараб табақалаштирилган тарзда тўланадиган ҳақ миқдорлари тўғрисида;

ҳужжатларни расмийлаштириш қоидаларини мумкин қадар соддалаштиришни назарда тутган ҳолда ер майдонлари ажратиб бериш тартиби тўғрисида.

Уй-жой қурилиши учун бериладиган ер майдонларига тўланадиган пул маблағлари тўла-тўкис маҳаллий бюджетларнинг даромадларига қўшилади ҳамда уй-жой қурилишини пул билан ва уни магистрал, ер ости ва мавзе ичкарисидаги муҳандислик коммуникациялари билан таъминлашга тенг улушларда сарфланади.

5. Белгилаб қўйилсинки, уй-жой қурилишига банк муассасалари кредитларни камида 10 йил муддатгача йиллик 20 фоиз миқдорида, учинчи йилдан қарзни уза бошлаш шарти билан қуйидаги миқдорларда беради:

хусусий иморат солувчиларга қурилиш қийматининг 50 фоизи миқдорида;

кўп болали, муҳтож оилалардан хусусий иморат солувчилар учун кредитлар уй-жой қийматининг 70 фоизи миқдорида 15 йил муддатга йиллик 15 фоизли ҳисоб-китоб шарти билан;

уй-жой қуриш кооперативларига қурилиш қийматининг 80 фоизи миқдорида.

Кредит муддатидан илгари тўланганида фоиз миқдорлари қуйидагича камайтирилади: уч йилгача — 50 фоиз, беш йилгача — 30 фоиз.

6. Ушбу Фармоннинг 5-бандида кўрсатилган кредитлар қуйидаги шартлар асосида берилади:

гаров тўғрисидаги шартномаларни давлат рўйхатидан ўтказиш ҳақидаги муваққат низомга мувофиқ кўчмас мулк гаровга олиниб;

уй-жой қуриш кооперативининг аъзоси қурилиш қийматининг камида 15 фоизини банк муассасасининг махсус ҳисоб рақамига ўтказган;

якка тартибда иморат солувчи қурилиш қийматининг камида 30 фоизини банк муассасасининг махсус ҳисоб рақамига ўтказган ёки қурилиш қийматининг камида 30 фоизи бажарилган тақдирда.

7. Аҳоли уй-жой қуриш ва сотиб олишга фойдали шартлар асосида ўз маблағларини жамғариш учун махсус уй-жой ссуда-жамғарма ҳисоб варақалари тизими жорий этилсин.

Ўзбекистон жамғарма банки Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Марказий банки ва бошқа банклари билан биргаликда бир ой муддат ичида махсус уй-жой ссуда-жамғарма ҳисоб варақаларини амалга киритиш тартибини ишлаб чиқсин.

8. Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги икки ой муддат ичида давлатнинг ютуқли уй-жой заёмини чиқаришни ташкил этиш ҳақида таклифлар киритсин.

9. Республикада ишлаб чиқарилган бинокорлик материаллари якка тартибда иморат солувчиларга ва уй-жой қуриш кооперативларига имтиёзли нархларда сотилсин. Айни вақтда имтиёзли нархларда бинокорлик материаллари сотувчи корхоналарнинг даромадлари қўшимча қиймат солиғидан озод қилинсин.

«Ўзбекбирлашув», «Ўзбексавдо» давлат уюшмаси, «Ўзқурилишматериаллари» давлат концерни ҳамда бинокорлик материаллари ишлаб чиқарадиган бошқа корхоналар ва ташкилотлар жойларда зарур бинокорлик материалларини биринчи галда хусусий уй-жой қураётган фуқароларга сотишни таъминласинлар.

10. Уй-жой қурилишини янада ривожлантириш мақсадида корхоналар, муассасалар ва ташкилотларга ўз маблағларини жамлашни, шунингдек, якка тартибда уй-жой қуриш ёки уй-жой сотиб олиш учун махсус уй-жой ссуда-жамғарма ҳисоб варақаларига маблағ ўтказиш йўли билан ўз ходимларига молиявий ёрдам беришни амалда кенгроқ қўллаш тавсия этилсин.

11. Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги Адлия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Меҳнат вазирлиги билан биргаликда Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамасига қуйидагилар ҳақида таклифлар киритсин:

хусусий иморат солувчилар ва уй-жой қуриш кооперативларига имтиёзли нархларда бинокорлик материаллари сотувчи корхоналарнинг даромадларини қўшимча қиймат солиғидан озод қилиш тўғрисида;

ушбу фармоннинг 10-бандидаги шартларга мувофиқ уй-жой қурувчи корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотларнинг даромадларидан имтиёзли солиқ олиш ҳақида;

мулкчилик шаклидан қатъи назар, хусусий ва кооператив қурилиш соҳасида бинокорлик ҳамда махсус монтаж ишларини амалга оширувчи пудрат, таъмирлаш-қурилиш, махсус монтаж ташкилотларини бажарилган ишлар ҳажми учун қўшимча қиймат солиғи тўлашдан озод қилиш тўғрисида.

12. Ўзбекистон Республикаси Истиқболни белгилаш ва статистика Давлат қўмитаси ҳамда Молия вазирлиги ҳар йили марказлаштирилган капитал маблағлар ҳажмини белгилаш чоғида хусусий ва кооператив қурилиш даҳаларига магистрал ва ер ости муҳандислик коммуникациялари қуришга маблағ ажратишни кўзда тутсинлар.

13. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

ушбу фармонни бажаришга доир тегишли қарорни 10 кун муддат ичида қабул қилсин;

Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига мазкур фармондан келиб чиқадиган қўшимчалар ва ўзгартишлар тўғрисидаги таклифларни бир ой муддат ичида тақдим этсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 март.

** ХДП: бошланғич ташкилотларда*

МИЛЛАТЛАРАРО ТОТУВЛИК — СИЁСИЙ ИШ АСОСИ

Тошкент нон саноати корхоналари бирлашмаси партия ташкилотининг кундалик фаолиятининг асосий мақсади жамоа меҳнат аҳли дўст ва иноқ бўлишига қаратилган. Шунинг учун бу ерда миллатлараро муносабатларни мустаҳкамлаш юзасидан муайян ишлар амалга оширилди.

Ҳозирги кунда жамоада 1825 киши меҳнат қилмоқда. Улар турли миллат вакилларидан иборат. Шундан 153 нафари ХДП аъзолари. Улар орасида ўзбеклар билан бирга рус, қозоқ, татар, украин, тожик, уйғур ва бошқа миллатларга мансуб кишилар бор. Партия ташкилоти ўз фаолиятида турли миллатлар ўртасида дўстлик, тотувликка эришишга алоҳида эътибор бермоқда.

Бош заводни қўшиб ҳисоблаганда айни кунларда 6 та завод, бўлим ҳисобидаги 9 та оби нон цехи ва 3 та камқувватли иссиқ нон тайёрловчи корхона бирлашма атрофига уюшган. Уларнинг ҳар бирининг ўзига яраша муаммоси ҳамда қийинчилиги бор. Ана шу муаммоларни бартараф этиб, Тошкентдек йирик шаҳар аҳолисининг нон маҳсулотларига бўлган талабини қондириш осон иш эмас. Айниқса, бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида бундай мураккаб вазифани бажаришнинг ҳам ўзи бўлмайди.

Республика Президенти Фармонлари, ҳукуматининг қарорларини амалга ошириш жараёнини назорат этиб бориш учун бирлашмада махсус комиссия тузилган. У кишидан иборат. Комиссияга бирлашманинг бош директори Олим Отаев раҳбарлик қилади. Нуфузли комиссиянинг бутун диққат-эътибори жамоанинг кам даромадли қисмини ижтимоий жиҳатдан ишончли ҳимоя қилишга қаратилган. Биргина Қариялар куни муносабати билан жамоада меҳнат қилаётган пенсионерларнинг ҳар бирига ойлик пенсияси миқдорининг 50 фоизи атрофида ёрдам пули берилди.

Жорий йилда касб касаллигига дучор бўлиб қолганлар яхши даволаниши учун 6-шаҳар шифохонасига 100 минг сўм пул ўтказилди. Бирлашма оталиғидаги 90-мактабнинг жорий таъмирига ҳам 250 минг сўм маблағ берилди. Бундан ташқари қатор маҳалла ва хайрия жамғармаларига ҳам баҳоли қудрат маблағ ажратиляпти.

Республикамиз мустақиллигининг икки йиллиги ҳам кўпмиллатли жамоамиз қардошларча дўстлиги тантанасига айланди.

Партия ташкилоти бирлашма жамоа ташкилотлари билан ҳамкорликда миллатлараро муносабатларни такомиллаштириш ишини фақат меҳнат жамоаларидагина эмас, балки аҳоли яшаш жойларида ҳам олиб боришмоқда. Шаҳримиз маҳаллаларида оби нон пиширувчи цехлари нoввойлари ўртасида тотувлик, халқлар дўстлиги тарғиб қилиняпти. Ёшларни байналмилал руҳда тарбиялашга эътибор бериляпти. Оби нон пиширувчи нoввойлар турли миллат вакилларидан буюртма олиб, тўй-маъракаларга иссиқ нон тайёрлаб, кўпчиликнинг таҳсин ва миннатдорчилигига сазовор бўлишяпти.

Худойназар ҒОЙИБОВ.

ТАРИХИЙ НОМЛАР МУҲОФАЗАСИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси ҳузуридаги атамашунослик комитети таркибида жой номлари масаласи бўйича шуғулланувчи кичик комиссия ўз фаолиятини тубдан янгилаш арафасида. Бу хусусда батафсил сўзлаб бериш учун комитет раиси, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Одил Ёқубовга мурожаат этдик.

— Жой номлари масаласи бўйича шуғулланувчи кичик комиссия ишини қайта кўриб чиқишга ундаган сабаб шу бўлдики,— деди комитет раиси,—сўнгги пайтларда вилоят, шаҳар, туманлардаги ҳокимликлар, қишлоқ кенгаши раислари жой номларини ўзлари истаган тарзда ўзгартиришга эрк бериб юборишди. Кўчалар, маҳаллалар, айниқса жамоа ва давлат хўжаликларига кишилар номлари берила бошланди. Тўғри, халққа хизмат қилган, Ватанни ҳимоя қилишда қаҳрамонларча ҳалок бўлган сиймолар номини абадийлаштиришимиз ҳам қарз, ҳам фарз. Лекин бу ишнинг бир салбий томони шунда бўлдики, айрим вилоят, шаҳар, туманларда халқимиз ўзи жуда нозик дид ва топағонлик билан қўйган номлар ўзгариб, аста-секин йўқола бошлади. Ҳолбуки, биз халқ ўзи қўйган тарихий номларга нисбатан ниҳоятда эҳтиётлик билан муносабатда бўлмоғимиз даркор. Чунки бу номлар бизнинг минг йиллик маданиятимиз, тарихимиз, миллий қадриятларимизга бориб тақалади. Ўтган йили катта бир гуруҳ олимлар, адабиёт ва санъат арбоблари жой номларини янгилаш ишидаги камчиликлар хусусида матбуот орқали чиқиш қилишди. Унда айниқса тарихий жой номларига нисбатан эҳтиётроқ бўлиш уқтирилган эди. Шуларни ҳисобга олиб жой номлари бўйича фаолият кўрсатаётган Давлат тил комиссияси қошидаги кичик комиссияни республика миқёсидаги катта комиссияга айлантириш ҳақида Вазирлар маҳкамасига таклиф киритилди. Бу комиссиянинг таркиби, низоми ва дастури ҳақидаги масала ҳам кўриб чиқилмоқда.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ ёзиб олди.

Мирзо Улуғбек туманида Ўзбекистон Республика Мудофаа вазирлиги шахсий таркиб билан ишлаш бошқармасининг бошлиғи Анвар Рашидов, унинг ўринбосари Асадилла Мирзаевлар шу туман фаоллари, меҳнат ва уруш фахрийлари, маҳалла оқсоқоллари билан учрашишди.

ВАТАНПАРВАРЛИК БУРЧИ

— Ҳозир бизнинг армиямизда ислоҳотлар жараёни кетмоқда,— дея сўз бошлади А. Рашидов.— Чунончи, биринчи босқич ишлари амалга ошмоқда. Келажакда ўз олдига қўйилган вазифаларни бажара оладиган интизомли армияни мустаҳкамлаш асосий ниятимиздир. Бунда катта эътибор сонга эмас, сифатга қаратилади. Шу мақсадда ҳарбий ўқув юртлари фаолиятини ҳам қайта кўриб чиқиб, замон талаблари асосида такомиллаштиряпмиз. Тўғри, айрим муаммолар ҳам йўқ эмас. Ўйлаймизки, уларни жамоатчилик билан биргаликда ечамиз. Бу борада Қуролли кучлар ва уруш фахрийларига таянамиз, улардан мадад оламиз.

Мирзо Улуғбек тумани оқсоқоллари кенгашининг раиси Сайфулла Оқмирзаев, туман уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг фахрий раиси С. Коротков, туман ҳарбий-ватанпарварлик комиссиясининг раиси, 211-мактабнинг ҳарбий таълим ўқитувчиси Ю. Михайлов, туман собиқ байналмилал жангчилар ташкилотининг раҳбари С. Ваничкин, Ёшлар Иттифоқи туман комитетининг биринчи котиби О. Комиловлар ҳам сўзга чиқиб мустақил Ўзбекистон Қуролли кучлари сафларида хизмат қилиш ватанпарварлик бурчи эканлиги, «Армияга чақирилувчилар куни» каби унутилиб кетаётган анъаналарни тиклаш, авлодлараро алоқаларни мустаҳкамлашни тарғиб этиш зарурлиги ва бошқа муҳим фикрларни билдириб ўтишди.

Савол-жавоблар пайтида ҳам бир нечта ўринли таклифлар билдирилди.

Учрашув охирида ёшларни ҳарбий хизматга тайёрлаш ишида жонбозлик қилган маҳалла оқсоқоллари ва туман мутасаддиларига Мудофаа вазирлиги томонидан фахрий ёрлиқлар, эсдалик совғалари топширилди.

Фахрийлар кенгашининг «Катюша» дастаси ижросидаги куй-қўшиқлар йиғилишга ўзгача файз бахш этди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

** Касб танла, ҳунар ўрган*

«Усталар шаҳарчаси»нинг эгалари

Байрам кунлари шаҳримизнинг гавжум жойларида ташкил этилган кўргазмага ҳеч кўзингиз тушдими? Болалар қатор қўйилган столларда турли хил буюмлар, гул туваклар, кўзачалар, стол-стуллар, заргарлик буюмлари ва бошқа нарсаларни ўз қўллари билан ясаб, кўрсатиб берадилар. Шу ернинг ўзида улар ижодидан намуналар қўйилиб, кўргазма уюштирилади, савдо ташкил этилади. Турмушда асқотадиган турли хил ҳунарларни эгаллаётган оилалар ўз маҳоратларини намойиш этувчи бу жой «Усталар шаҳарчаси» деб юритилади. Хўш, бу шаҳарчанинг эгалари кимлар?

Биз пойтахтимиздаги республика болалар ижодиёти марказида бўлганимизда бу саволга жавоб топдик. Айни пайтда мазкур масканда фаолият кўрсатаётган 30 дан зиёд тўгаракларда республикамиз ва шаҳримиздаги мактаблар, мактаб-интернатлари, болалар уйларида билим олаётган 350 дан ортиқ болалар иштирок этишяпти. Шуниси диққатга сазоворки, ўғил-қизларимиз бўш вақтларини мазмунли ўтказиб, каштачилик, кулолчилик, наққошлик, бадиий ёғоч ўймакорлиги, ҳайкалтарошлик, мусаввирлик, шарқ миниатюраси каби касб-ҳунарларни қунт билан ўрганишяпти.

— Асосий мақсадимиз республикамиз, хусусан пойтахтимизда истиқомат қилаётган болалар орасидан иқтидорлиларини саралаб олиш, — деди марказ директори Санобар Шодиева. — Уларни санъатга жалб қилиб, дастлабки меҳнат кўникмаларини ўргатиш, келажакда устозлар мактабини давом эттиришдир. Бинобарин, келгусида ҳаётдан ўз ўринларини топишсин. Биз айниқса таниқли халқ амалий санъати усталари ёрдамида йўқ бўлиб бораётган ҳунармандчилик турларини тиклашга эътибор қаратяпмиз. Болалар бу ерда мактабни битиргунча гўзалликни қадрлаш, шу билан бирга нафис санъатни ўрганадилар.

Шуни алоҳида айтиб ўтиш зарурки, марказда қўлга киритилаётган ютуқлар, илғор иш тажрибалари республика ўқув услубиёти маркази томонидан ўрганилиб, дастур ишлаб чиқиляпти. Шу ўринда айниқса Ўзбекистон мусаввирлар уюшмасининг аъзоси Зокирхон Воситхонов раҳбарлигидаги миллий наққошлик тўгараги, Содиқжон Қорабоев бошқараётган шарқ миниатюраси, Ортиқ Файзуллаев устозлик қилаётган ёғоч-ўймакорлиги тўгарагининг фаолияти диққатга сазовордир. Бу тўгаракларда иштирок этаётган ўқувчилардан Абдували Латипов, Фазлиддин Низомов, Беҳзод Хожиматовлар «Наврўз» хайрия жамғармасининг стипендиясини олишяпти. Нафис санъат тўгарагининг аъзоси Нурали Бобомуродов эса Ҳиндистон ҳақида ташкил этилган кўргазмада туркум асарлари билан қатнашиб, Жавоҳарлаъл Неру мукофотининг совриндори бўлди. Ижодкор болаларнинг кўпчилиги марказда уюштирилган «Эквадор — Ҳиндистон — Ўзбекистон» I Халқаро кўргазмасига ўз асарларини тақдим этдилар. Яқинда эса нафис санъат ва графика бўйича 35 нафар ёш мусаввирнинг асарлари, шунингдек Ҳиндистон ва Туркиядаги кўргазмаларга 70 нафардан ортиқ ижодкорларнинг асарлари юборилди. Бу жойлардан болаларга дипломлар берилади, ижодий ишлар ҳақида каталоглар чиқарилади.

— Ниятимиз келгусида хорижий дўстлар билан ҳамкорликни янада яхшилаш, ижодий алоқаларни мустаҳкамлашдир, — деди Санобар опа суҳбатни давом эттириб. — Шу мақсадда ҳиндистонлик ва туркиялик дўстларимизга ўз таклифларимизни айтдик. Ўйлайманки, республикамиз ўз мустақиллигини қўлга киритган ҳозирги пайтда бундай ижодий жараёнлар фарзандларимизнинг дунёқараши янада шаклланиши, хорижий юртларнинг урф-одатлари ва анъаналаридан хабардор бўлишларига олиб келади. Кези келганда бизга ҳомийлик қилаётган «Наврўз» хайрия жамғармаси ҳамда Миробод тумани ҳокимлиги ҳам моддий, ҳам маънавий томондан катта ёрдам беришаётганини таъкидлаб ўтишни истардим. Яқин келажакда республика Маданият ишлари вазирлиги орқали тўгаракларимизни муваффақиятли битириб чиққан болаларга гувоҳномалар беришни йўлга қўйиш ниятимиз бор. Қадимий халқ санъати дурдоналари сақланиб қолган Бухоро, Наманган, Самарқанд, Хоразм ва бошқа вилоятларда ҳам ўз бўлимларимизни ташкил этмоқчимиз. Бунинг учун имкониятлар бор.

Республика болалар ижодиёти марказида бўлганимизда заргарлик буюмлари тайёрлаётган, каштачилик сирларини ўрганаётган ёки бошқа тўгараклардаги йигит-қизларни ҳавас билан кузатар эканмиз, уларнинг чеҳрасида қанчалик мамнунлик, ўз меҳнати маҳсулидан қониқиш туйғуси акс этиб турганини кўрдик. Ёшлар бу севимли масканда ҳадемай турли ҳунар эгалари бўлиб чиқишлари жуда қувончлидир.

Шавкат САЪДИЕВ.

СУРАТЛАРДА: марказдаги тўгараклар фаолиятидан лавҳалар акс эттирилган.

Козим Ўлмасов суратлари.

Одобнома

Таниқли шоир Эркин Воҳидовнинг бир шеърида «Ошиқу ишқу машаққат», деган ажиб мисра бор. Рост: ишқ ва ошиқлик — кони машаққат. Буни дунёвий маънода тушунсангиз ҳам, фалсафий маънода англасангиз ҳам — гап шу. Бинобарин, Алишер Навоий «Ғароййиб ус-сиғар» девонининг олтинчи қитъа-

Ботин ҳаримида тиласа махзани ҳузур,
Зоҳир уйи асосиға вайроналиқ керак.

Бу байт мазмуни бевосита девондаги бундан олдин келган қитъада баён этилган фикрларга ҳамоҳанглик қилади. Чунки бу ерда ҳам руҳ ва жисм қиёси кетяпти. Инсон ўз қалбида ҳузур-ҳало-

«Турмушинг анордек ширин, тотли бўлсин, болажоним,..»

Козим Ўлмасов

* *Сўраган эдингиз...*

Асалдек ширин

Республикамизнинг айрим вилоятларида қиз бола турмушга чиқаётганда никоҳ кечаси унга асал ялатилар экан. «Асал ялатар» одати ҳозир ҳам борми?

Зебинисо ВАЛИЕВА,
талаба.

«ТАРИХДА ўтган арбобларнинг кўрсатган тарихий хизматлари тўғрисида ҳукм чиқарганда, — деган эди Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов — уларнинг ҳозирги замон талабларига нисбатан тўғри келадиган нарсалар берганликларига қараб ҳукм чиқарилмайди, балки уларнинг аввал ўтганларга нисбатан қандай янгиликлар берганликларига қараб ҳукм чиқарилади».

Улуғбек осмони

СЎНМАС ЮЛДУЗ ШУЪЛАСИ

Ўрта Осиё, жумладан, Ўзбекистон она сайёрамиздаги жаҳон тараққиётининг энг қадимги ўчоқларидан биридир. Ҳозирги кунда Ўзбекистонда беш мингдан зиёд осори атиқаларнинг мавжудлигининг ўзи ҳам бунинг яққол далилидир. Халқ даҳоси билан, ажойиб меъморлар, қўли гул халқ усталари, бинокорлар, тасвирий ҳамда амалий санъат усталарининг юксак дид, ақл-идрок, истеъдод ва матонати билан ишланган, улар томонидан қад ростлаган минглаб археологик меъморчилик ёдгорликлари асрлар оша мағрур бўй чўзиб, зийнатини кўз-кўз қилиб, мана шу кунларимизгача етиб келди.

Саёҳатчилар дастлаб қадимий ва ҳамиша навқирон Самарқанд, Бухоро, Хоразмга йўл олишади. Улар бу шаҳарларда неча асрлар аввал яратилган, бунёд этилган, ҳамон ўз рангини, салобатини йўқотмаган ёдгорликларни, зарнигор санъат дурдоналарини синчиклаб кўздан кечирадилар, бунёдкорлар ишига таҳсинлар ўқишади. Ажойиб ҳунар соҳибларининг гўзал маскани бўлган Фарғона кулолчилигидан тортиб Самарқанднинг Регистон, Гўри Амир, Улуғбек, Шердор мадрасалари, Тиллақори, Бибихоним масжидлари, Шоҳизинда мақбаралари, Бухоронинг машҳур Арк Мағоки Аттор, Исмоил Сомоний мақбараси, Минораи Калон, Мир Араб масжиди, Савдо тоқилари, Хоразмдаги Паҳлавон Маҳмуд, Уч Авлиё мақбаралари, Ичонқалъа, Оллоқулихон, Исломхўжа мадрасаси ҳамда минораси ва бошқа шаҳарлардаги кўплаб маданият обидалари шубҳасиз ҳамманинг эътиборини қозонмоқда.

Мирзо Улуғбек даврида Мовароуннаҳрда табиий фанлардан ташқари адабиёт ва санъат, айниқса, тасвирий санъат тараққий этди. Бу борада ҳам илму фаннинг беназир дарғаси бўлмиш Мирзо Улуғбекнинг маърифатпарвар, адабиёт, тарих ва санъатга муҳаббати кучли бўлгани муҳим аҳамиятга эга эди. Унинг замонасида Амир Темур салтанатининг марказида аввалгидай улкан қурилиш ишлари авж олганди, иккинчи томондан, унгача бошланиб, айрим чала қолган қурилишлар ниҳоясига етказилди. Самарқанд, шубҳасиз, бу қурилишнинг асосий ўчоғи бўлган эди. Ана шунинг учун ҳам шаҳардаги ғоят муҳташам, улуғворлиги билан машҳур бўлган ноёб ёдгорлик — меъморчилик мажмуи Регистондир. Бунгача эса майдонни савдо-сотиқ, ҳунармандчилик расталари ўраб олган ва фақатгина Туман Оқа (Темурнинг севимли хотинларидан бири) тими пойтахтининг энг муҳим қисмига ҳусн қўшиб турган. Регистон Ўрта Осиёдаги шаҳар қурилиши маданиятининг энг йирик намуналаридан биридир. Тарихчилар Регистон Самарқанднинг юзи бўлса ундаги учта ажойиб ва улуғвор (Улуғбек, Шердор, Тиллакори) мадрасалари Регистоннинг юраги деб биладилар. Хусусан бу қурилишлар ичида машҳур Улуғбек мадрасаси архитектура жиҳатидан ҳам мусулмон шарқидаги биноларнинг энг юксак намунаси ҳисобланади.

Тоғдан йўндирилиб келинган тош пойдеворлар устуни устига 1417—1420 йилларда қурилган, баландлиги ўттиз метрлик Улуғбек мадрасаси XV аср иншоотларига безак беришнинг янги техникаси — терма кошинлари жиҳатидан бошқа бинолардан бутунлай фарқ қилади. Сирли кошинкор плиталар, ҳар хил нақш (гирих)лар солинган тош пойдеворли бундай обидаларни ўлкада кўплаб учратиш мумкин. Темур, Улуғбек замонида ва ундан кейинги даврларда ҳам Самарқанд, Бухоро, Хоразм ва бошқа шаҳарларда қадимгидагидек иншоотларга тош пойдевор ётқизиш ишлари давом этаверди. Бундай тошлар ва бошқа қурилиш ишларини асосан, Самарқанд яқинидаги Кўҳок тепалигидан қазиб олинганлиги манбаларда учрайди.

Ривоят қилишларича, қарийб неча минг йиллар муқаддам, жаннат гулзори деб таъриф-тавсиф этилган гўзал ва бой Самарқандга кутилмаганда бало-қазодек ёв қўшинлари бостириб келган. Душман Самарқандгача бўлган барча ерларни беомон талаб, ёндириб, вайроналарга айлантириб, даҳшат солиб келган. Қадимги самарқандликлар сон-саноқсиз душманларга қарши узоқ муддат мардонавор жанглар олиб борганлар. Жангларда қонлар дарё-дарё бўлиб оқади. Охири душман кучи устунлик қила бошлаган бир пайтда мўъжиза содир бўлибдию осмону фалакдан баланд бир тепалик учиб келиб душман қўшинларини мажақлаб ташлабди ва тепалик ўшандан бери Кўҳоқ тоғини ҳосил қилган эмиш. Ёвузлик устидан тантана қилган самарқандликлар бу тепаликка ҳурмат билан қараганлар. Тоғда олтин-кумуш беҳисоб деб эшитган маҳаллий аҳоли бой хазинани қўлга киритиш мақсадида тепаликни қазишган, улар ҳарчанд қазишмасин бу ердан олтин ҳам, кумуш ҳам топа олмаганлар. Лекин тоғда чиндан ҳам битмас-туганмас хазина — мармар, ҳарсангтош, чақмоқтошлар, чиннисозлик ва кулолчилик учун ишлатиладиган тупроқ бор экан. Самарқандликлар бундай ҳурматсизликдан «муқаддас» тепа яна ҳафа бўлиб учиб кетиб қолмасин, деб Кўҳоқ бойликларини жуда эҳтиёткорлик билан қазиб олишар эмиш...

Тарихшунос олим, саёҳатчи, аллома Ёқут Ҳамавий эса, «Мўъжам ул-булдон»ида бу борада қайд этиб ёзади: «Кўҳок» — Самарқанд дарвозаларидан бирининг қадимий номи бўлиб, шу шаҳарга яқин турган тоғлардан бири Кўҳок бир кичик манзилчалик масофададир. Бу тоғнинг узунлиги ярим милияга яқин келади, самарқандликлар тошни (пойдеворбоп харсангтош) ва седел идишларига ишлатадиган тупроқни шу ердан оладилар. Шиша, ёқут, зумрад, феруза каби ранго-ранг қимматбаҳо тошлар, мармарлар, оҳак ва шу хилдаги хом ашёни ҳам шу тоғдан оладилар» — дейди.

Бу тарихий ҳужжатдан кўриниб турибдики, ўтган салкам бир асрга яқин вақт мобайнида олиб борилган ва ҳозирда давом этаётган қазишмалар тарихчи олимларнинг самарали изланишлари, қадимги замон техникаси, маданиятининг ўша вақтдаги юксак тараққиёт даражасини аниқлашга кенг имкон бермоқда. Хусусан, лойпахсадан ташқари турли шакл ва ҳажмдаги ғиштлар қуйиш ишлари ниҳоятда орта борган. Айниқса, тўғри тўртбурчакли ялпоқ «мусулмон» ғиштларига талаб катта бўлган. Қуйилган ғиштлар аввал офтобда обдон қуритиб олиниб, сўнг хумдонларда пиширилган, қурилишларда бу ғиштлардан бириктирувчи лой ўрнига оҳак, қум, ўсимлик кули, кўпроқ сувда ўсадиган ўсимликлар: қамиш, лўх, шоли шулҳаси, ганч ва семонлардан иборат бир неча унсурлардан тайёрланган махсус қўшилмалар ишлатилган. Ўрта аср меъмор муҳандислари бундай қурилиш қоришмасини «қир» деб аташганлар. Шунингдек, алловиал — ёпишқоқ лой, алебастр, ганч, елим, рангли елим ишлатганларки, у ҳунармандчилик тараққиётидан далолатдир.

Қуёш билан рақобат қиладиган муҳташам бино, Улуғбек мадрасасининг бунёд этилиши алоҳида диққатга сазовордир. Улуғбек бу бинони авлодларга ёдгор бўлиб қолишлиги ва ҳар қандай табиий офат, зилзилаларга бардош бера оладиган бўлиши учун усталарни ниҳоятда огоҳлантирган. Уч йил ичида ишланган ҳашамдор икки қаватли мадрасанинг бурчакларидаги дарсхоналар тепасида тўртта гумбаз ва тўрт чеккасида эса гўё мадрасани қўриқлаб тургандек тўртта баланд миноралар кўкка бўй чўзган эди. Мадраса баайни осмон тоқини ушлаб турган тоғдек юксакдирки, унинг вазнидан бамисоли ер базўр чидаш бериб тургандек кўринади.

Бутун эътиборингизни, айниқса, минераллар, ранг-баранг товланувчи гўзал нақшлар тортади. Кишига бадиий завқ берувчи юксак савиядаги санъат асари бўлиши учун араб ёзувидаги беқиёс ҳуснихатлар, жимжимадор сир берилган сопол, гулкорлари билан зийнатланган. Самарқанд мадрасалари ичида мумтоз бўлган ушбу мадрасанинг интерьерлар, ундаги безаклар, кўк, яшил, зангори, жигарранг, лоларанг заллар киши кўзини қамаштиради. Деворлардаги турли-туман бўёқли нақшлар мисоли товус патидай жилоланиб туради. Шу билан бирга панноларда катта маҳорат билан ишланган миниатюралар: зумрад дарёлар, ям-яшил бахмал водийлар, тоғлар, хуллас фусункор Самарқанд гўзаллиги, унинг табиат манзараси равон чизилгандир. Кўзни қамаштирувчи гуллар билан яшнаган чаманзор, боғлар, булбуллар, парвоз қилаётган қушлар галаси, оҳулар, ёввойи эчкиларнинг бир-бирларига қараб гўё яккама-якка жангга ҳозирланаётгандай тасвирлари, от ва туяларда сафарга отланган ёки қайтаётган карвонлар, оғир меҳнатларда ишлатилаётган филлар, жанговар эпизод лавҳалари деворларида жонлидай ўз ифодасини топгандир. Бу ноёб санъат турларининг камол топишида, шубҳасиз, қадим Афросиёб маданиятининг ҳам беминнат ҳиссаси борлигидан, ўша замон такрорланмас мусаввирлик анъаналарининг қайта жонланганидан дарак бериб туради.

Осмон гумбази билан уйғунлашиб кетган Улуғбек мадрасасининг ички ва ташқи пештоқларига юлдузлар туркуми тасвири туширилган бўлиб, шунинг ўзиёқ бинонинг Улуғбекка хос қурилишлардан эканлигини англатади. Улуғбек мадрасаси умумий меъморчилик композицияси, безакларининг сифати жиҳатидан ҳам оригинал қурилмадир. Бу мадрасага кўп тилларни билувчи, дунёвий илмлардан тўла хабардор, диний тариқатлардан (хунук) пешқадам олим бўлган мавлоно Муҳаммад Ҳавофий Мирзо Улуғбек томонидан бош мударрис этиб тайинланган. Бу мадрасанинг тузини тотган, чуқур билимларга эга бўлган шоир Абдураҳмон Жомийнинг гувоҳлик беришича, Мирзо Улуғбекнинг ўзи ҳам бу мадрасада коинот масалаларига оид мавзуларида ва математикадан маъруза ўқиган. Мирзо Улуғбек даврида, биргина бу мадрасанинг ўзида тўқсондан ортиқ олимлар дарс берганлар, илмий ишлар билан шуғулланганлар. Олижаноб ишларга, илм-фанга, само тилсимларини очишга умрини бахш этган Мирзо Улуғбекнинг улкан ҳаракатлари туфайли мазкур мадраса ўз даврининг фақат машҳур олий билим даргоҳи сифатидагина эмас, балки марказий илмий муассаса, яъни академия сифатида ҳам шуҳрат қозонган.

Тарихий манбаларга назар солганимизда, Мавлоно Улуғбек атрофида бутун бир илмий мактаб (Мирзо Улуғбек мактаби) пайдо бўлганки, Мавлоно Шаҳобиддин Абдуллоҳ ал-Ҳавофий (Ҳофизи Абрў), Али Муҳаммад Журжоний, мавлоно Нафис Хаёлий Бухорий, Абдураҳмон Хоразмий, Бисотий Самарқандий, Ғиёсиддин Жамшид, Қозизода Румий, Али Қушчи, Мўйиниддин Коший, Али Муҳаммад Биржандий ва бошқа кўплаб ижодкорлар, илм-фаннинг забардаст арбоблари, унинг раҳбарлиги ва ҳомийлигида бўлганлар.

Илм-фан беқиёс юксалган ўша пайтларда кўплаб ижтимоий бинолар, кутубхоналар, мадрасаларга эҳтиёж ортган. Мирзо Улуғбек давр тақозо этган бундай олижаноб ишларни кенг авж олдириб юборди, натижада шаҳар кўрки янада очилиб, тароватти ортиб борди. Мирзо Улуғбек мадрасаси каби кўплаб билим ўчоқлари бунёдга келди. У ўзининг қисқа, 55 йиллик ҳаётида жуда кўп ишлар қилишга улгурди. Самарқанддан ташқари жойларда ҳам маърифат ўчоғи бўлган бинолар қурдирди. Афсуски, бу ёдгорлик обидаларининг кўпи бизгача етиб келмади.

Бу бинонинг қурилганига мана роппа-роса беш ярим асрдан ошмоқдаки, ҳануз яқиндагина қад ростлагандай, дунёнинг бебаҳолиги, ўткинчилигини эмас, балки инсон ақл-идроки, заковати ва меҳнатининг гўзаллиги абадийлигини оламга кўз-кўз қилиб, сўнмас юлдуздек шуъла сочиб турибди.

Мирбаҳодир БАДАЛОВ,
Темур УБАЙДУЛЛО.

МОЛИЯВИЙ НАШР БОСМАДАН ЧИҚДИ

«Ўзбекистон Республикасининг молиявий қонунлари» «Финансовое законодательство Республики Узбекистан» хабарномасининг нишона сони босмадан чиқди. Унинг нишона сони обуначиларга бепул тарқатилди.

Хабарноманинг нишона сонида Президентимизнинг аҳолини ижтимоий ҳимоялаш, иш ҳақларини ошириш тўғрисидаги Фармонлари чоп этилган. Шу билан бирга хабарнома саҳифаларидан Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикаси фуқароларидан, ажнабий фуқаролиги бўлмаган шахслардан олинадиган даромад солиғи тўғрисида»ги Қонуни ва унга қабул қилинган барча ўзгаришлар, мазкур ҳужжат учун республика Молия вазирлиги ҳамда Давлат солиқ қўмитаси мутахассислари тайёрлаган йўриқномалар ўрин олган. Булардан ташқари нишона сонда республика ҳукумати қабул қилган бошқа яна бир қатор ҳужжатлар ҳам босилган.

Шуни таъкидлаш жоизки, хабарноманинг кейинги сонларида республикамиз ҳукуматининг сўнгги қарор ва фармонлари билан бир қаторда уларга мутахассисларнинг шарҳлари, илмий асосланган йўриқномалар, шунингдек йирик иқтисодчи олимларнинг молия соҳасидаги турли илмий мақолаларига ҳам кенг ўрин берилади.

Дилшод ЖАЛОЛОВ.

ҲАЙВОНОТ ОЛАМИДА

Дунёдаги энг жажжи кучукча ҳақида маълумот олишни истайсизми! Марҳамат, у одатда одамлар ичимлик ичиш учун ишлатадиган рюмкадан сизга термулиб турибди. Терьер Тумбелин насяига мансуб бу кучукчанинг узунлиги 8 дюйм, оғирлиги эса 16 унций келади. Унинг эгаси Мэрин Хауснинг айтишича, Тумбелин бир ойлик бўлганда ўсишдан тўхтаган, шифокорлар бунинг сабабини қандайдир номаълум наслий асоратлар билан боғламоқдалар. Шуниси қизиқки кучукча озгинагина чуқурроқ идишдан ҳам овқат олиб ейиш имкониятига эга эмас — бўйи етмайди. Лекин унга Гиннеснинг рекордлар китобидан махсус жой ажратилди.

СУРАТДА: дунёдаги энг жажжи кучукча.

РАТА — ТАСС сурати.

Франциядаги ҳайвонот боғларининг бирида ламалар туркумига кирувчи Мая лақабли жонивор дунёга келди. Чор атрофни диққат билан ўрганаётган «болакай»нинг онаси ундан бир қадам ҳам нарига силжимаяпти.

АФП—РАТА— ТАСС сурати.

Тўйиб-тўйиб сут ичганга нима етсин.

АП—РАТА—ТАСС сурати.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР УЮШМАСИНИНГ ТОШКЕНТ ТАШКИЛОТИ ҲИСОБИДА ТУРАДИГАН АЪЗОЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси Тошкент ташкилотининг манзилгоҳи ўзгарди. Шу муносабат билан уюшманинг Тошкент ташкилоти ҳисобида турадиган барча аъзолари, бошланғич ташкилотларнинг котиблари, жумладан Тошкент вилояти шаҳар ва туманларида яшаб меҳнат қилаётган уюшма аъзолари, ана шу жойлардаги бошланғич журналистлар ташкилотларининг котиблари уюшма аъзолигига қабул қилиш, ҳисобдан чиқариш, аъзолик бадалларини тўлаш, ташкилий-ижодий ишлар ҳамда Тошкент ташкилоти бошқаруви билан боғлиқ бўлган барча масалалар бўйича Навоий кўчаси, 30-уй (Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси жойлашган бино) 33-хонага мурожаат қилишларини сўраймиз. Тошкент ташкилоти бошқарувининг махсус вакили ана шу манзилгоҳда иш олиб боради. Маълумотлар учун қуйидаги телефонга мурожаат қилиш мумкин: 44-65-97.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР УЮШМАСИ ТОШКЕНТ ТАШКИЛОТИ БОШҚАРУВИ

Йиллар қатидаги сирлар

РАМЗЕСНИНГ ҚИРҚИЛГАН БОШИ

МИСР қадим инсоният маданиятининг бешиги саналади. У ердаги ҳар бир тош, таъбир жоиз бўлса, тарих гувоҳидир. Мамлакатнинг энг жанубидаги Себул деган даҳада қурилганига уч минг йил бўлган ибодатхона бор. У ҳатто Асвон сув омборининг суви тошиб кетиб, тошқин остида қолган бўлса ҳам асл ҳолича қолган қадимий ёдгорликлардан бири саналади. Бунда ЮНЕСКО жуда ҳам қаттиқ жонбозлик кўрсатгани маълум.

Ибодатхонанинг диққат марказида туришига яна бир сабаб бор. Уни қудратли фиръавн Рамзес II қуёш худоси Ранинг шарафига бунёд этган. Аслида эса ўзини ўзи улуғлагани ҳеч кимга сир эмас. Ибодатхона деворларида Рамзеснинг 110 ўғли, 130 хотини, қизлари ва асиралари номма-ном келтирилган. Рамзеснинг ўзи эса олти тош сфинксларда абадий муҳрланиб қолди. Сфинксларнинг боши Рамзеснинг қиёфасини акс эттиради. Юқори ва Қуйи Мисрнинг ягона ҳукмдори, қўш тож эгаси бўлган фиръавн ўзига ана шундай абадият бахш этган эди.

Бундан икки йил аввал Мисрнинг зим-зиё кечаларидан бирида олти сфинкс — Рамзеснинг биттасини бошидан жудо этишди. Роса текшир-текширлардан кейин фақат битта нарса аниқланди: фиръавннинг бошини жиноятчилар арра билан қирққанлар ва ўлжани туяда олиб кетганлар. Бир неча километрдан кейин, тош йўлга чиққач изҳар йўқолди. Чамаси Рамзеснинг бошини яширинча чет элга олиб чиқиб кетишмоқчи бўлишган шекилли. Бу ишни уддалашнинг ўзи бўлмайди. У бир тоннача келади, баландлиги ҳам икки метрдан кам эмас.

Миср миршаблари ушбу ўғирлик ҳақида Интерполни огоҳлантирди. Фиръавннинг бошининг сурати, тузилиши ёзилиб, Мисрнинг барча аэропортлари, денгиз портларига, чегара заставаларига, антиквариат сотувчиларига жўнатилди.

Айни пайтда эса изқуварларнинг махсус бир гуруҳи жиноятчиларнинг изини қидириш билан машғул бўлди. Нубияда кўчиб юрадиган бадавийлардан олинган биринчи маълумотлар умидбахш бўлди. Улар ўғирлик содир бўлган кечада, ўша тош йўлда, туяларнинг изи йўқ бўлган жойда мева-чева ортган бир юк машинаси анча вақт турганини ҳикоя қилишди. Сўнгра қидириш яна боши берк кўчага кириб қолди. Фақатгина ўтган йилнинг ёзида изқуварлар чинакамига из топишди. Жанубдаги Асьют деган шаҳарда бир гап-сўз тарқалди: округдаги кимдадир сотиш учун мўлжалланган қадимий ёдгорлик яшириб қўйилган. Изқуварлардан бири савдогарча кийиниб, ноёб нарсаларни сотиб олиш истаги борлигини айтиб яқин орадаги қишлоқларни айлана бошлади. Ёвуз ниятли кимсалар бу алдовга учдилар ва қўлга олиндилар.

Тўрт киши, шу жумладан заргарлик дўкони эгаси ва сувсоз-муҳандис одил суд олдида жавоб берадиган бўлди.

Терговда маълум бўлишича, тўрт жиноятчи уч туяда ҳеч қандай қаршиликсиз қўриқланмайдиган ибодатхонага етиб олишади. Рамзес ҳайкалларининг бирини танлаб, унинг бошини механик арра билан арралайдилар. Сўнг йўғон темирлар ёрдамида ерга ағанатадилар. Улкан бу мўъжизани бутунлигича олиб кетишнинг ўзи бўлмасди. Шунинг учун унинг тожини ажратиб оладилар ва бошининг ўзини иккига бўладилар. Ўлжани ўғрилар туяларга юклаб саҳро орқали тош йўлга, уларни кутаётган юк машинасига олиб келадилар. Юк машинаси эса олисга, Нил дарёсининг дельтасига қараб йўл олади. Хазина жиноятчиларнинг бирининг ватани бўлмиш Балтим қишлоғига яшириб қўйилади. У бу ерда бир йилдан ортиқ вақт сақланиб туради. Балтим қишлоғига Рамзеснинг бошини қидириб юрган миршаблар ҳақидаги дарак келиши билан, уни Асьют яқинидаги Санабу қишлоғига ўтказиб юбормоқчи бўлишади.

Миср қадимиятлари жамияти мутахассисларининг айтишича, фиръавннинг бошига сезиларли даражада зиён етказилган. Судлов жараёни тугагандан кейин, Рамзеснинг бошини таъмирлаш ва уни асл ўрнига қайта ўрнатиш иши бошланади. Бу борада қанча тер тўкилишини ёлғиз тангри билади.

Ўз халқининг энг ноёб ёдгорлигини ўғирлашга, ўз тарихини топташга журъат этганларни ҳеч ким кечирмайди. Бундай қабиҳликка қўл урганлар эса юрт фарзанди саналмайди ҳам.

Темур ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

DAEWOO

ИВЕРСОН

«ИВЕРСОН»
ДЎКОНЛАРИДА

Телевизорлар, видео ва аудиомагнитофонлар, плеерлар, автомагнитолалар, музлатгичлар, микротўлқинли печлар, чангютгичлар, дазмоллар ва бошқа буюмлар мавжуд.

DAEWOO КОРПОРАЦИЯСИ
ЭНГ ЯНГИ МОДЕЛЛАР — АЪЛО СИФАТ ДЕМАКДИР!
ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ЭНГ АРЗОН НАРХЛАР
ЎЗИНГИЗ ИШОНЧ ҲОСИЛ ҚИЛИНГ!

Барча моллар учун 1 йилга кафолат берилади!

Тошкент шаҳридаги дўконларнинг манзиллари:

— Абдулла Тўқай кўчаси (Марказ—1, 31-уй), телефон: 33-35-61;

— А. Толстой кўчаси («Олой» бозори), телефон: 32-11-19;

— «М. Горький» метро бекатидаги савдо расталари, телефон: 68-87-39;

— «Чилонзор» даҳаси, 1-мавзе, 65-уй;

— Абдуллаев кўчаси, 97-уй («Високовольт» даҳаси);

— Комсомол 40 йиллиги кўчаси, 26-уй («Дружба» кинотеатри);

— Шукур Бурҳонов кўчасидаги «Наврўз» дўкони (Деҳқон бозори).

ДАВЛАТ УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ КОНЦЕРНИНИНГ 2-ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ ТАЪМИРЛАШ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА
шошилинч равишда
қуйидаги мутахассислар керак:
иш бошқарувчилар,
қурилиш усталари,
яхлит бригадалар,
ғишт терувчилар,
сувоқчилар,
бўёқчилар,
металл конструкцияларни йиғувчи чилангарлар,
юқори малакали электр-газпайвандчилар.
Меҳнат ҳақи шартномага кўра тўланади.
Манзилимиз: Тошкент-100, Стахановчилар кўчаси, 26-уй.
Телефон: 53-20-97.

ТОШКЕНТ ТИЖОРАТ ТЕХНИКУМИ
пуллик тайёрлов курсларига
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқув машғулотлари математика, химия, она тили ва адабиёт фанлари бўйича олиб борилади. Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида ўтказилади. Ҳужжатлар ҳар куни соат 9.00 дан 16.00 гача техникум ўқув ҳисоблаш маркази (1, 02 хона)да қабул қилинади.
Манзилимиз: Усмон Носир кўчаси, 105-уй (7, 24, 28-трамвайлар; 15-троллейбус ва 79, 181-автобусларнинг «Нептун» кафеси» бекати ёнида).
Телефон: 53-62-31, 53-73-56.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУМҲУРИЯТИДАГИ КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, МЕҲНАТ БИРЖАЛАРИ ВА ЖАМОА ХЎЖАЛИКЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ
шартнома асосида бирлашма қошида қуйидаги касблар бўйича мутахассисларни тайёрлаш ва ишчиларнинг малакасини оширишни
ТАКЛИФ ЭТАДИ:
— токарь,
— йўнувчи токарь,
— фрезерчи,
— штампловчи,
— болғалаб меъёрига етказувчи,
— қолипловчи, металл қуювчи,
—гальванловчилар (никель, хром ёки кадмий қопловчилар),
— пульверизаторчи-бўёқчи,
— қора ва рангли металларни пайвандловчи,
— механика-йиғув ишлари бўйича чилангар.
Ўқиш муддати танлаган мутахассислигига қараб 2 ойдан 5 ойгача. Бошқа шаҳардан келганлар ўқиш даврида ётоқхона билан таъминланадилар. Ўқиш учун келишилган смета бўйича ҳақ тўланади.
Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, 700016, Воровский кўчаси, 16-уй, корхона раҳбарига.
Маълумотлар олиш учун 96-22-42 телефонига қўнғироқ қилинсин.

МУАССИС: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот кўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 10.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 2 босма табоқ.
Офсет. Қоғоз бичими А — 2.
Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.30.

«ШАРҚ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г—846 15196 нусхада. 1 2 3 4 5 6